

УДК 725

Северіна О.С.¹, Русевич Т.В.²¹ кандидат архітектури, доцент

кафедра Основ архітектури і архітектурного проектування, КНУБА

severina.os@knuba.edu.ua

² кандидат архітектури, доцент

кафедра Основ архітектури і архітектурного проектування, КНУБА

rusevych.tv@knuba.edu.ua

orcid.org/0000-0002-5185-508X

КОНЦЕПТУАЛЬНЕ ПРОЕКТУВАННЯ. ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ

© Северіна О.С., Русевич Т.В., 2021

<https://doi.org/10.32347/2519-8661.2021.22-23.220-230>

Анотація: Концептуальне проектування - найбільш творча частина архітектурної діяльності. В професійній творчості архітекторів концептуальному проектуванню приділяється велике значення. Йому присвячуються різноманітні архітектурні та дизайнерські форуми, виставки, конкурси. В Радянські часи цікавий приклад становлення концептуальних рішень являє собою творчість Олександра Бродського та Ільї Уткіна (що підписували свої роботи як тандем "Брут"). Маємо інші рішення ці кавих концепцій – об'єкт конкурсу "Світ Ель Лисицького" - театр "Глобус" в Новосибірську. Тут автори відштовхуються від головної ідеї – що куб це основна форма, яка характеризує дух та стиль російського авангарду ХХ століття. Ідеї концептуального проектування знаходять реалізацію при будівництві незвичайних готелів, нетипового містобудівного середовища, не традиційних будівельних матеріалів.

Все це дозволяє замислитись про життя по іншим правилам. ніж ті, що прописані у будівельних нормах. Навколишній світ більш цікавий та різноманітний то може ми його, частково, розмалюємо в яскраві кольори.

Ключові слова: Концептуальне проектування, архітектурні рішення, одноманітне оточення, середовище надзвичайне, не схоже на інше.

Починаючи з найдавніших часів і до сьогодні проектування (будівництво) міст здійснювалося з урахуванням тих, або інших, концепцій. Одна з існуючих – вчення Ебенізера Говарда про міста-сади, передбачувала розосереджування населення міст-гігантів за допомогою міст-садів [1]. Потім були спроби еволюції планування, експерименти О. Рея, В. Гроппіуса, Ле

Корбюзє [1]. Ближче до нас концепція клубних будівель К. Мельникова [2] та літаючі квадрати Ель Лисицького [3].

Все це створило передумови, базу, основу для стрибка в наш час з можливістю перегляду та доповнення існуючих постулатів, розробки нових, відповідних вимогам життя, концепцій.

Концептуальне проектування – найбільш творча частина архітектурної діяльності. Тут панують ідеї формування простору, предметів та образів [4]. Головна задача концептуального проектування – вивчити потреби бізнеса та користувачів у відповідному відношенні. Саме на стадії концепції замовник реалізує свої ідеї та побажання через професіоналізм архітектора. Концептуальному проектуванню в професійної діяльності архітекторів приділяється велике значення. Йому присвячуються різноманітні архітектурні та дизайнерські форуми, виставки, конкурси – наприклад - Венеціанське бієнале.

В радянські часи творчість Олександра Бродського та Ільї Уткіна (що підписували свої роботи як тандем “Брут”) являла собою цікавий феномен в становленні концептуальної архітектури. Тандем “Брут”, більше за інших, досягнув успіхів в конкурсах журналу “Джапан архітект” за період з 1982 по 1988 рік. Ці проекти відзначались преміями усіх рангів від першої до заохочувальної. В ті часи, Бродський та Уткін відносяться до конкурсних проектів як к витворам станкової графіки, вибираючи для своїх робіт техніку офорта [5] (Рис.1).

Запропонований увазі читача проект “Скляна вежа” займає вельми вагоме місце в ряду робіт названих авторів. Ідея проекту – реалізувати в натурі підсвідоме бажання кожної маленької людини, хоч на мить, стати велетнем. Посеред міста стоїть гігантський скляний стакан з камерою, що знаходиться у середині. Кожен бажаючий може піднятися в камеру і його велетенська оптична копія з’явиться над містом. Символ – лупа над комахой, прототип – єгипетські піраміди з маленькою мумією всередині. Герой – маленька людина, що має шанс стати великою.

Наступний приклад концептуального проектування – об’єкт конкурсу “Світ Ель Лисицького” (Рис.2). Це проектна пропозиція театру “Глобус” в Новосибірську. В своєму просторовому рішенні автори відштовхуються від головної ідеї – що куб це основна форма, яка характеризує дух та стиль російського авангарду ХХ століття [6]. Об’єкт являє собою просторову кубічну будівлю з металевим каркасом і окремих збірних модулів – “модулорів”, які дозволяють робити різні споруди у внутрішньому просторі та зовні куба. В металевому каркасі запроектовані сценічні площадки в 3-х рівнях із сходами та під’ємником. Також там маємо скляний паралелепіпед з трансформуючими стінами, що дозволяє використовувати споруду в різний час року. Передбачено розміщення інфрачервоних панелей для обігріву та створення комфортного середовища всередині модулів. Всі зони доступні для інвалідів. Крайня зона має біотуалети. За різноманітною комбінацією “модулорів”, відповідно до структури головного об’єму, формуються просторові композиції що можливі в структурі міста. Так мають місце наступні функціональні сценарії:

1. За допомогою “модулорів” з’являються експозиційні поверхні різноманітних форм, як усередині, так і зовні будівлі. На каркас головного куба можуть монтуватися різноманітні мобільні експозиції та цікаве освітлення на різних рівнях. Перегляд експозиції можливий з усіх рівнів.
2. Можливість кінопросмотрів. Усередині куба розробляється сценічний простір (встановлюються декорації, екрани, освітлення). Поперед головного об’єму, з “модулорів”, формуються місця для глядачів.

3. Презентації та круглі столи, У внутрішньому просторі куба. По периметру, влаштовані місця для учасників дискусії.
4. Workshop. Усередині та зовні головного об'єму, з "модулорів" формуються робочі поверхні для учасників процесу.

Далі в царині цікавого концептуального проектування, безумовно, готелі. Тут ми маємо готельні номери на деревах, що знаходяться у діжках, та підводні готелі [7,8](Рис 3,4). Це не є примхи власників бізнесу – це бажання відвідувачів усамітнитись, пізнати нові почуття та карколомні враження від підводного світу. Цей напрямок, безумовно, буде розвиватися, бо чим більше людей хочуть відпочивати геть інакше, тим більш перспективним здається відпочинок на деревах в діжках та під водою.

Тепер про будівництво з нестандартних матеріалів, конкретно, з пляшок (Рис. 5,6). З них роблять котеджі та хазяйські будівлі. І тут теж маємо концептуальну ідею що дозволяє замінити дорогі традиційні будівельні матеріали на вельми витривалий та доступний будівничий інструмент [9].

Шановне панство, в сучасному місті, де все нормовано і раціонально, людям, час від часу, становиться сумно. Тому і виникає потреба в не ординарних рішеннях. Населення хоче бачити щось цікаве, надзвичайне. Люди трошки втомилися від звичайного сьогодення, однакових торговельних центрів та висоток.

Так багатометрові фасади торговельних центрів вражають своєю сумною одноманітністю. Наскільки було б цікавіше якщо десь у просторі цієї будівлі мали місце вставки з яскравими цирковими вправами, або з цікавим театралізованим дійством де міняються місцями дами і кавалери у старовинному вбранні. Це можливо переважно ввечері при наявності відповідного освітлення. Маємо надію, що вражені, втомлені життям, містяни певним чином оцінили би таке дійство. Бо зараз зовсім не кожен має змогу часто відвідувати театр, або цирк. Таке внесення до звичайного процесу інших функцій може бути доцільним і навіть революційним в наш сповнений протиріч та заборон час. Може варто включати в забудову щось надзвичайне не схоже на інше. Доцільні елементи театралізації, кінопоказу, мобільної реклами тощо і концептуальному проектуванню тут належить головна роль.

Література.

1. А.В. Бунин, Т.Ф. Саваренская История градостроительного искусства: Книга 2.- М.: Стройиздат, 1984.с. Стр. 31,59.
2. http://books.totalarch.com/konstantin_melnikov_artists_world
3. "EL LISSITZKY", veb verlag der kunst. Dresden< 1967? 407 с/
Концептуальне проектування
4. <https://google.com/ru.wikipedia.org>
5. М.Белов. "Парад концепций", "Большой маленький человек". "Архитектура", №6, март 1988г.
6. <http://totalarch.com/lissitzky/192>
7. <https://infokava.com/63854-udivitelnye-podvodnye-oteli.html>
8. <https://batorp.ru/10-samyh-vpechatlyayushchih-podvodnyh-oteley-po-vsemu-miru>
9. <https://dengodel.com/biznes-idei/building/396-kak-postroit-dom-iz-butyluk.html>

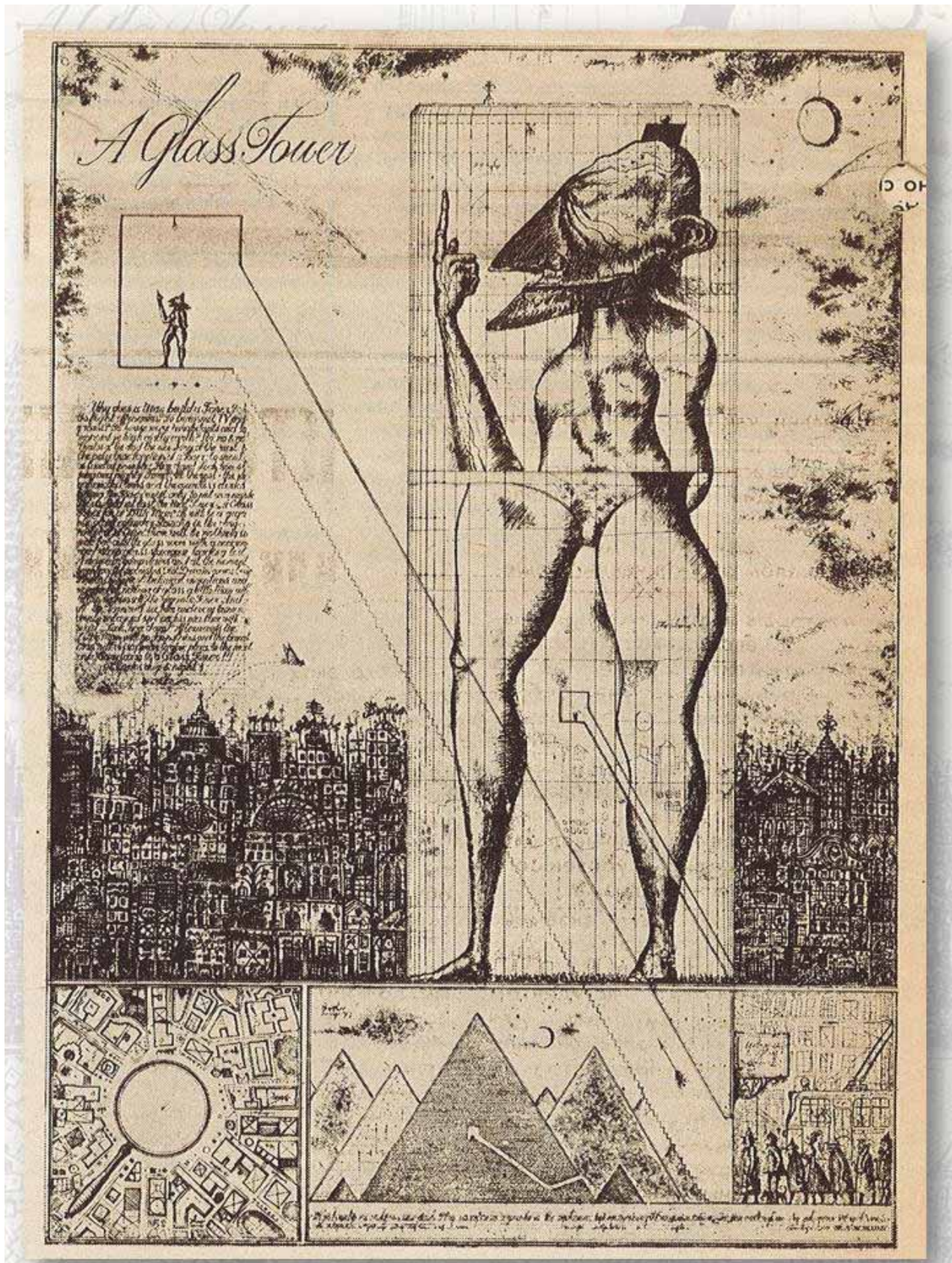

Рис.1 Проект "Скляна вежа", автори тандем "Брут".

Рис. 2 Проектна пропозиція театру "Глобус" в Новосибірську.

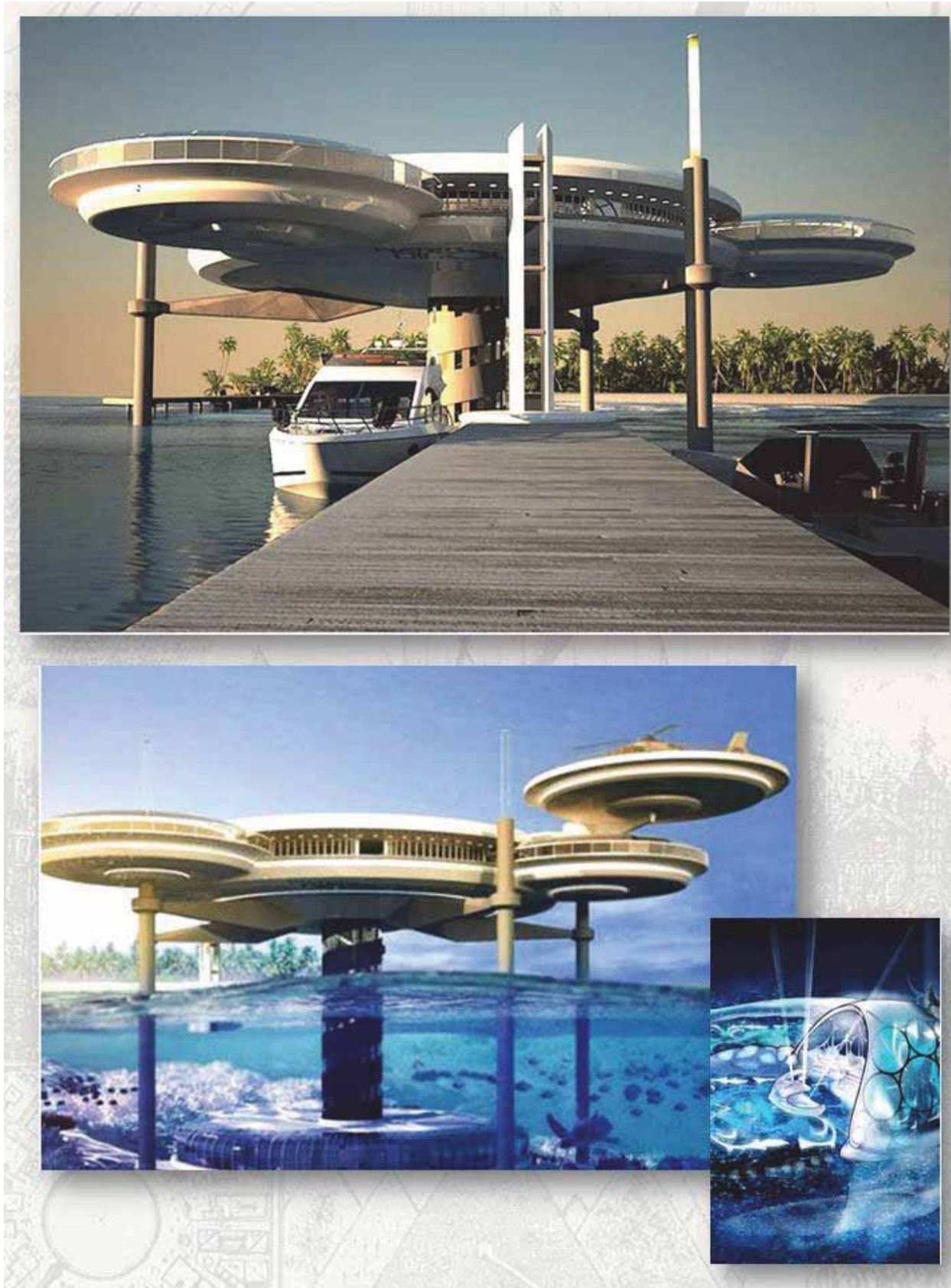

Рис.3 Підводний готель в Дубає. Загальний вигляд.

Рис.4 Підводний готель в Дубає. Інтер'єр.

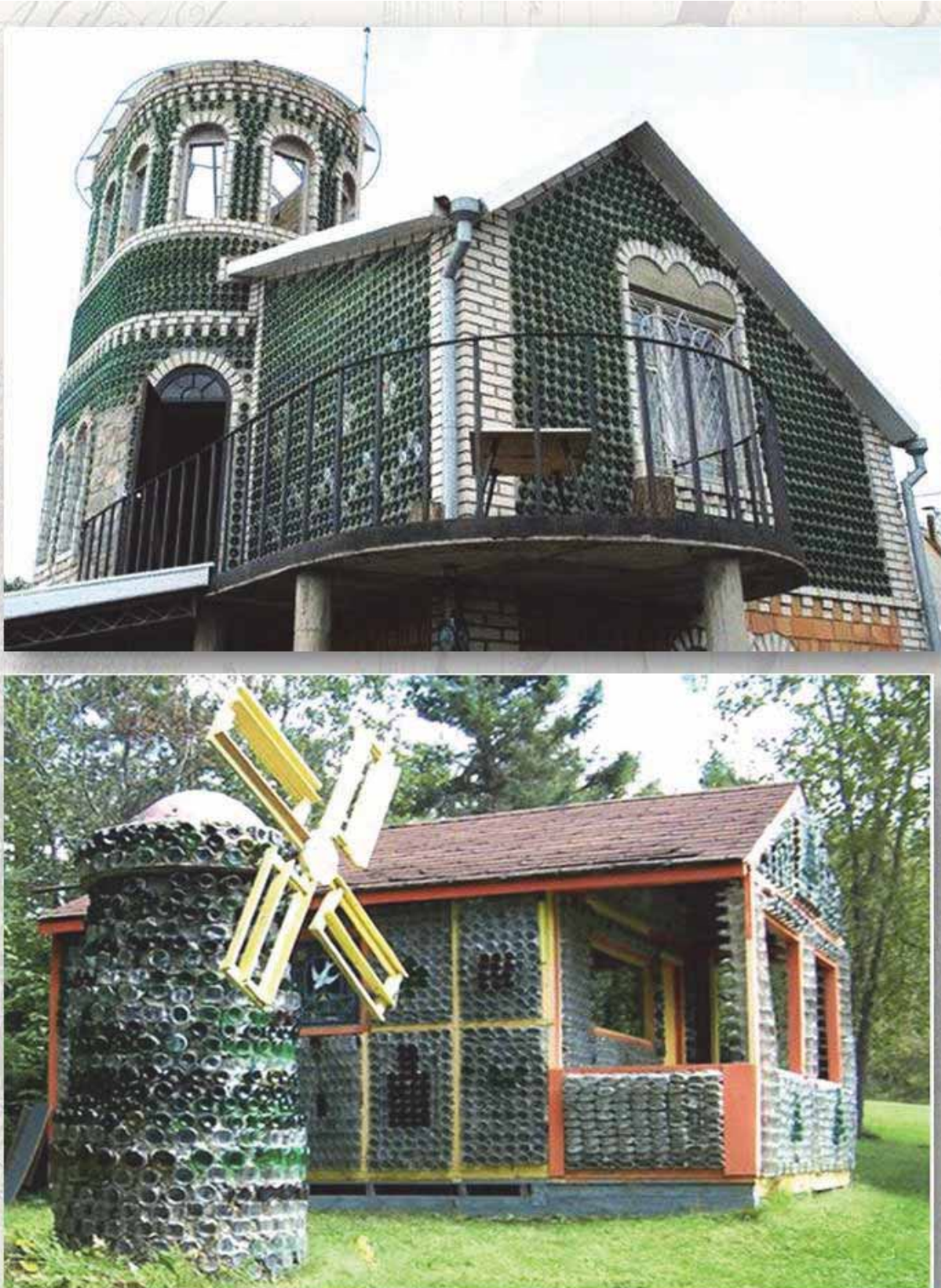

Рис.5 Будівництво з пляшок.

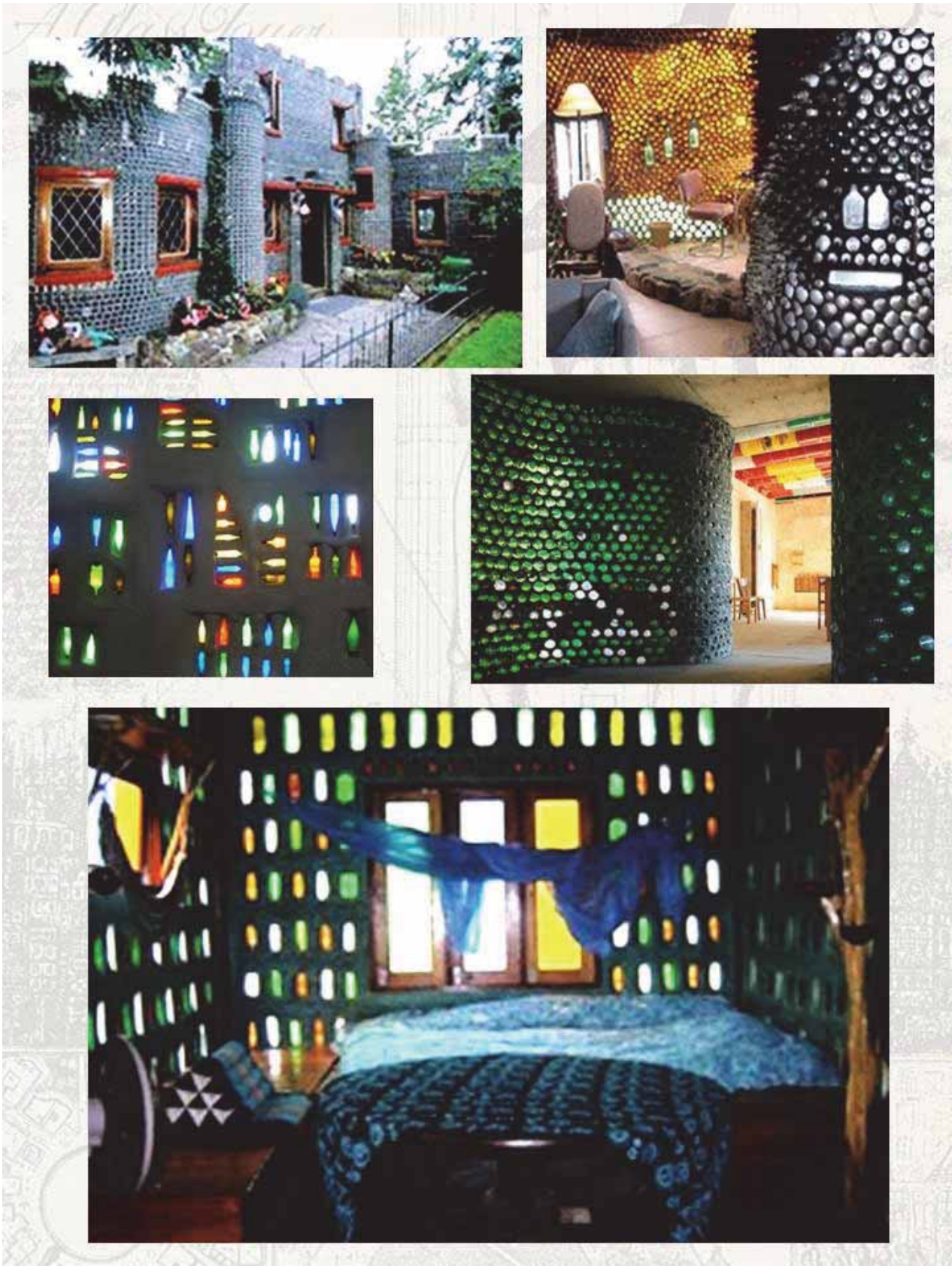

Рис.6 Будівництво з пляшок. Інтер'єр.

Severina O. S.¹, Rusevych T. V.²

¹ *Candidate of Architecture, Associate Professor*

Department of Fundamentals of Architecture and Architectural Design, KNUBA
severina.os@knuba.edu.ua

² *Candidate of Architecture, Associate Professor*

Department of Fundamentals of Architecture and Architectural Design, KNUBA
rusevych.tv@knuba.edu.ua
orcid: 0000-0002-5185-508X

CONCEPTUAL DESIGN. STAGES OF FORMATION

© Severina O. S., Rusevych T. V., 2021

Abstract: Conceptual design is the most creative part of architectural activity. In the professional work of architects, conceptual design is given great importance. Various architectural and design forums, exhibitions, competitions are dedicated to him. In Soviet times, an interesting example of the formation of conceptual solutions is the work of Alexander Brodsky and Ilya Utkin (who signed their works as a tandem of "Brutus"). We have other solutions of interesting concepts - the object of the competition "The World of El Lysytsky" - the Globe Theater in Novosibirsk. Here the authors start from the main idea - that the cube is the main form that characterizes the spirit and style of the Russian avant-garde of the twentieth century. Conceptual design ideas are implemented in the construction of unusual hotels, atypical urban environment, non-traditional building materials. All this allows you to think about life according to other rules. Than those prescribed in building codes. The world around us is more interesting and diverse, so we can, in part, paint it in bright colors.

Key words: Conceptual design, architectural solutions, monotonous environment, extraordinary environment, unlike any other.

Северина О. С.¹, Русевич Т. В.²

¹ *кандидат архитектуры, доцент*

кафедра Основ архитектуры и архитектурного проектирования, КНУСА
severina.os@knuba.edu.ua

² *кандидат архитектуры, доцент*

кафедра Основ архитектуры и архитектурного проектирования, КНУСА
rusevych.tv@knuba.edu.ua
orcid.org/0000-0002-5185-508X

КОНЦЕПТУАЛЬНОЕ ПРОЕКТИРОВАНИЕ. ЭТАПЫ СТАНОВЛЕНИЯ

© Северина О. С., Русевич Т. В., 2021

Аннотация: Концептуальное проектирование - самая творческая часть архитектурной деятельности. В профессиональном творчестве архитекторов концептуальному проектированию уделяется большое значение. Ему посвящаются различные архитектурные и дизайнерские форумы, выставки, конкурсы. Интересный пример становления концептуальных решений представляет собой творчество Александра Бродского и Ильи Уткина (которые подписывали свои работы, как тандем "Брут"). Пример интересного решения конкурсного концептуального проекта "Мир Эль Лисицкого" - театр "Глобус" в Новосибирске. Куб - это основная форма, которая характеризует дух и стиль русского авангарда XX века. Идеи концептуального проектирования находят реализацию при строительстве необычных отелей, нетипичной градостроительной среды, не традиционных строительных материалов. Все это позволяет задуматься о жизни по другим правилам, чем те, что прописаны в строительных нормах. Окружающий мир более интересный и разнообразный, так может, мы его разрисуем в яркие цвета.

Ключевые слова: Концептуальное проектирование, архитектурные решения, однообразное окружение, оригинальная архитектурная среда.